บทที่ 4

ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณและวิธีการคำนวณ

ได้ศึกษาผลการวัดโดสเรทของรังสีแกมมาที่ผิวน้ำและในอากาศทั่วๆไป ในห้องปฏิกรณ์ ซึ่งได้ทำการวัดทุกวัน แล้วเฉลี่ยเป็นเดือนๆไป ปรากฏว่า ในช่วงเดือนมกราคม-พฤษภาคม 2518 โดสเรทของรังสีแกมมาที่ผิวน้ำและในอากาศทั่วๆไปในห้องปฏิกรณ์มีค่าดังแสดงในตารางที่ 4-1

ตารางที่ 4-1

โดสเรทของรังสีแกมมาที่ผิวน้ำและในอากาศทั่วๆไปในห้องปฏิกรณ์

เดือน, พ.ศ.	D_s (mrad /hr)	D_a (mrad/hr)	Air sample (pCi/m^3)	
			Rb^{88}	Cs^{138}
ม.ค. 18	65.40	1.19	3.59×10^5	2.41×10^5
ก.พ. 18	39.08	1.08	2.50×10^5	1.79×10^5
มี.ค. 18	54.30	1.66	2.55×10^5	1.99×10^5
เม.ย. 18	49.00	0.96	2.11×10^5	1.44×10^5
พ.ค. 18	58.46	3.34	4.81×10^5	3.72×10^5

4.1 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณ

ปริมาณรูบิเดียม-88 ที่วัดได้ในอากาศ	= 2.50×10^5	pCi/m^3
โดสเรทของรังสีแกมมาที่ผิวน้ำ	= 39.08	mrad/hr
โดสเรทของรังสีแกมมาในอากาศทั่วๆไป ในห้องปฏิกรณ์	= 1.08	mrad/hr
ปริมาตรของน้ำในบ่อปฏิกรณ์	= 245	m^3
ปริมาตรของห้องกักอากาศ	= 2295	m^3
อัตราการดูดอากาศออกจากห้อง	= 229.5	m^3/min
กำลังของเครื่องปฏิกรณ์	= 1	megawatt

4.2 วิธีการคำนวณ

4.2.1 คำนวณปริมาณกาซแต่ละชนิดที่มีอยู่ในแท่งเชื้อเพลิง, Q โดยใช้สมการ (3.1.1)

4.2.2 หาอัตราการซึมออกจากแท่งเชื้อเพลิงของกาซทุกชนิด โดยอาศัยการสลายตัวของคริปตอน-88 เป็นหลัก

$$Kr^{88} \xrightarrow[2.77hr]{} Rb^{88} \xrightarrow[17.8min]{} Sr^{88} \text{ (stable)}$$

จากปริมาณรูบิเดียม-88 ที่วัดได้ในอากาศ แทนค่าลงในสมการ (3.6.4) จะได้อัตราที่คริปตอน-88 หนีจากน้ำขึ้นสู่อากาศ, A

จากการลองสมมติว่า โดสเรทของรังสีแกมมาเนื่องจากการสลายตัวของคริปตอน-88 ที่ผิวน้ำมีค่าเท่ากับ 5 มิลลิแรด/ชม. แล้วแทนค่าลงในสมการ (3.3.1) จะได้ปริมาณคริปตอน-88 ที่มีอยู่ในน้ำต่อหนึ่งหน่วยปริมาตร, C_1 จากนั้นเราก็หาปริมาณคริปตอน-88 ทั้งหมดที่มีอยู่ในน้ำได้, M_1 โดย $M_1 = C_1 V_w$ และหาอัตราที่คริปตอน-88 สลายตัวในน้ำได้, $\lambda_1 M_1$

จากอัตราที่คริปตอน- 88 หนีจากน้ำขึ้นสู่อากาศ, A และอัตราที่คริปตอน- 88 สลายตัวในน้ำ, $\lambda_1 M_1$ แทนค่าลงในสมการ (3.2.1) จะได้อัตราที่คริปตอน- 88 ซึมออกจากแท่งเชื้อเพลิง, R

จากปริมาณคริปตอน- 88 ที่มีอยู่ในแท่งเชื้อเพลิง, Q และอัตราที่คริปตอน- 88 ซึมออกจากแท่งเชื้อเพลิง, R แทนค่าลงในสมการ (3.4.1) จะได้อัตราการซึมของคริปตอน- 88 ต่อหนึ่งหน่วยปริมาณคริปตอน- 88 ที่มีอยู่ในแท่งเชื้อเพลิงโดยคิดเป็นร้อยละ อัตราการซึมนี้จะเท่ากันทุกกาซ ดังนั้น เมื่อทราบปริมาณกาซแต่ละชนิดที่มีอยู่ในแท่งเชื้อเพลิง เราก็สามารถคำนวณอัตราที่กาซชนิดนั้นๆซึมออกจากแท่งเชื้อเพลิงลงสู่น้ำ, R ได้

4.2.3 จากอัตราที่คริปตอน- 88 หนีจากน้ำขึ้นสู่อากาศ, A และปริมาณคริปตอน- 88 ที่มีอยู่ในน้ำ, M_1 แทนค่าลงในสมการ (3.5.1) จะได้ค่า K แล้วแทนค่า $A = KM_1$ ลงในสมการ (3.2.1) จะได้

$$(\lambda_1 + K) M_1 = R \qquad \text{.....(4.2.3.1)}$$

จากการแทนค่า R ของกาซแต่ละชนิดลงในสมการ (4.2.3.1) จะได้ปริมาณกาซแต่ละชนิดที่มีอยู่ในน้ำ, M_1 และอัตราที่กาซแต่ละชนิดสลายตัวในน้ำ, $\lambda_1 M_1$

4.2.4 จากการแทนค่า $\lambda_1 M_1$ และ R ของกาซแต่ละชนิดลงในสมการ (3.2.1) จะได้อัตราที่กาซแต่ละชนิดหนีจากน้ำขึ้นสู่อากาศ, A

4.2.5 โดยการแทนค่า A ของกาซแต่ละชนิดลงในสมการ (3.6.3) จะได้ปริมาณกาซแต่ละชนิดที่มีอยู่ในอากาศในห้องปฏิกรณ์, N_1 และอัตราที่กาซแต่ละชนิดเล็ดลอดออกนอกห้องโดยผ่านระบบระบายอากาศ, $\frac{F}{V_a} N_1$

4.2.6 จากปริมาณกาซแต่ละชนิดที่มีอยู่ในน้ำ, M_1 หาปริมาณกาซแต่ละชนิดที่มีอยู่ในน้ำต่อหนึ่งหน่วยปริมาตร, c_1 แทนค่าลงในสมการ (3.3.1) จะได้

โคสเรทของรังสีแกมมาของกาซแต่ละชนิดที่ผิวน้ำ, D_s และจากปริมาณกาซแต่ละชนิดที่มีอยู่ในอากาศในห้องปฏิกรณ์, N_1 หาปริมาณกาซแต่ละชนิดที่มีอยู่ในอากาศต่อหนึ่งหน่วยปริมาตร, C แล้วแทนค่าลงในสมการ (3.7.1) จะได้โคสเรทของรังสีแกมมาของกาซแต่ละชนิดในอากาศทั่วๆไปในห้องปฏิกรณ์, D_a

สำหรับซีนอน-135 ซึ่งมีภาคตัดขวางการดูดนิวตรอนช้าสูงกว่าของกาซชนิดอื่นๆมากนั้น ปริมาณที่มีอยู่ในแท่งเชื้อเพลิงหาได้จากสมการ (3.8.1.5) และ (3.8.2.1) ส่วนปริมาณอื่นๆ คำนวณได้เช่นเดียวกับกาซชนิดอื่นๆ